

Presentació

Un dels objectius del Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada és el foment i la divulgació de temes d'actualitat científica en l'àmbit de la justícia i el dret. Per tal de desenvolupar aquest objectiu, el Centre publica el butlletí Invesbreu. Aquest número 52 està dedicat a presentar dues investigacions centrades en l'anàlisi de la violència en agressors de parella, investigacions que han rebut el suport econòmic del CEJFE a través de la convocatòria pública anual de beques de recerca. Amb la promoció d'aquests treballs, el Centre pretén mantenir obertes les línies d'investigació i acció dirigides a introduir millores en els processos de treball dels professionals de l'àmbit de l'execució penal.

En la primera recerca, becada l'any 2010, s'analiza una mostra representativa dels/les agressors/es i de les víctimes que van estar involucrats en un procediment judicial, en els jutjats de menors de la província de Barcelona, durant els anys 2007 a 2010. L'objectiu de la recerca és conèixer les característiques psicològiques, socio-demogràfiques i les característiques del procediment judicial dels i de les menors denunciats per agredir a la seva parella i les característiques socio-demogràfiques de les víctimes.

En la segona recerca, també becada l'any 2010, es descriu la tipologia d'una mostra d'agressors que han estat condemnats a penes privatives de llibertat, es descriuen perfils diferenciats

Presentación

Uno de los objetivos del Centro de Estudios Jurídicos y Formación Especializada es el fomento y la divulgación de temas de actualidad científica en el ámbito de la justicia y el derecho. Con el fin de desarrollar este objetivo, el Centro publica el Invesbreu. Este número 52 está dedicado a presentar dos investigaciones que han recibido el soporte económico del CEJFE a través de la convocatoria pública anual de becas para la investigación. Con la promoción de estos trabajos, el Centro pretende mantener abiertas las líneas de investigación y acción dirigidas a introducir mejoras en los procedimientos de trabajo de los diferentes profesionales del ámbito de la ejecución penal.

En la primera investigación, becada en la convocatoria del año 2010, se analiza una muestra representativa de los/las agresores/as y de las víctimas que estuvieron involucradas en un procedimiento judicial, en los juzgados de menores de la provincia de Barcelona, durante los años 2007 a 2010. El objetivo de esta investigación es conocer las características psicológicas, sociodemográficas y las características del procedimiento judicial de los/las menores denunciados/as por agredir a su pareja y las características sociodemográficas de las víctimas.

En la segunda investigación, también becada en el año 2010, se describe la tipología de una muestra de agresores que han sido condenados a penas priva-

i s'expliquen les implicacions per al tractament d'aquests perfils. Aquesta recerca pretén aprofundir en el coneixement dels factors de risc de reincidència en els agressors de parella condemnats a presó, per tal de gestionar-la de forma més efectiva.

Els menors i la violència contra la parella: Aproximació a les característiques psicològiques i judicials de les dues parts implicades

Autors: Esther Amat; Emília Cruz; Pepi Delgado; Mònica Díaz; Victòria González; Sandra López; Lourdes Molina; Anna Montes; Sheila Moreno; Mª Rosa Vinuesa

Introducció

La violència en les relacions de parella, en la població espanyola en general i la població adolescent i jove en particular, suposa en l'actualitat un dels problemes socials més seriosos amb què s'enfronta la societat.

A partir de la nostra praxis professional a l'Àrea de Programes de Mediació i Assessorament Tècnic de Barcelona, hem detectat, en els últims anys, un increment de denúncies en què la víctima ha tingut una relació afectiva amb l'imputat o imputada.

Mitjançant el present estudi ens plantejem conèixer, d'una manera objectiva i quantificable, la realitat concreta dels nois i noies majors de 14 anys i menors de 18 anys que consten com imputats en un fet de violència contra la parella a la província de Barcelona.

Objectius

L'objectiu principal d'aquest projecte és conèixer de primera mà les característiques psicològiques, socio-demogràfiques i judicials dels i de les menors denunciats per agredir a la seva parella, alhora que conèixer també les característiques socio-demogràfiques de les víctimes, a la província de Barcelona.

Metodologia

Per poder fer l'estudi de les variables que intervien en la violència contra la parella en els adolescents, es va analitzar una mostra dels/les agressors/es i de les víctimes que van participar en els

tivas de libertad, se describen perfiles diferenciados y se explican las implicaciones para el tratamiento de estos perfiles. Esta investigación pretende profundizar en el conocimiento de los factores de riesgo de la reincidencia en los agresores de pareja condenados a prisión para poder gestionar su tratamiento de forma más efectiva.

Los menores y la violencia contra la pareja: Aproximación a las características psicológicas y judiciales de las dos partes implicadas

Autoras: Esther Amat; Emilia Cruz; Pepi Delgado; Mónica Díaz; Victoria González; Sandra López; Lourdes Molina; Ana Montes; Sheila Moreno; Mª Rosa Vinuesa

Introducción

La violencia en las relaciones de pareja, en la población española en general y en la población adolescente en particular, supone en la actualidad uno de los problemas sociales más serios con los que se enfrenta la sociedad.

A partir de nuestra praxis profesional en el Área de Programas de Mediación y Asesoramiento Técnico de Barcelona, hemos detectado, en los últimos años, un aumento de denuncias en las que la víctima ha tenido una relación afectiva con el o la imputado/a.

Mediante el presente estudio nos planteamos conocer, de una manera objetiva y cuantificable, la realidad concreta de los chicos y chicas mayores de 14 años y menores de 18, que constan como imputados en un hecho de violencia contra la pareja en la provincia de Barcelona.

Objetivos

El objetivo principal de este proyecto es conocer de primera mano las características psicológicas, sociodemográficas y judiciales de los y de las menores denunciados/das por agredir a su pareja, a la vez que conocer también las características sociodemográficas de las víctimas, en la provincia de Barcelona.

Metodología

Para poder hacer este estudio de las variables que intervienen en la violencia contra la pareja en los adolescentes, se analizó una muestra de los/las agresores/ras y de las víctimas que participa-

procediments judicials¹ en els jutjats de menors de la província de Barcelona durant els anys 2007 a 2010. La mostra va constar finalment de 90 parelles, amb un total de 180 subjectes, dels quals es va fer un estudi qualitatiu i quantitatiu de les característiques psicològiques, socio-demogràfiques i judicials a través d'un protocol de recollida format per 42 variables. Posteriorment, es va dur a terme una anàlisi estadística descriptiva mitjançant el qual varem obtenir uns resultats que ens van aportar informació general sobre les característiques de la població estudiada. També varem correlacionar aquelles variables més significatives de l'estudi, tenint en compte la literatura científica consultada i les hipòtesis formulades a l'inici de la recerca.

Resultats i conclusions

Ens els resultats obtinguts cal destacar que gairebé un terç de la mostra són noies denunciades per les seves parelles a diferència dels estudis en adults en què aquesta proporció és més petita. Respecte a l'edat observem una major exposició a la violència amb l'increment dels anys, així dels 16 als 17 anys passem d'un 25% a un 55% dels infractors.

Les variables històriques que explicarien l'inici de la violència en les relacions sentimentals entre adolescents serien: l'escassa habilitat dels pares per educar i la separació del membre de la parella que exerceix el rol parental en l'agressor/a.

Quant a les variables clíniques destaquem, com a factors de risc desencadenants de conductes violentes contra la parella, el consum de drogues (alcohol i cànnabis present en el 30% de la mostra), l'acceptació de la violència com a actitud, l'absència d'empatia (més d'un terç de la mostra) i la falta de control personal (més de la meitat dels agressors mostren dificultats per gestionar la ira i un 49% dels casos presenten problemes d'autocontrol).

Quant al tipus de relació de parella que s'estableix en l'adolescència i els factors de risc que podrien desencadenar violència cal destacar el dèficit en la satisfacció de la relació que es detecta en més d'un terç dels subjectes de la nostra població.

La naturalesa de la violència predominant en la mostra és la violència física, encara que també

¹ La qualificació dels fets delictius segons el fiscal en aquests 90 casos incloïa: violència domèstica-maltractament en l'àmbit familiar; lesions; vexacions; contra la integritat moral; violència física contra les persones.

ron en los procedimientos judiciales¹ en los juzgados de menores de la provincia de Barcelona durante los años 2007 a 2010. La muestra constó finalmente, de 90 parejas, con un total de 180 sujetos, de los cuales se hizo un estudio cualitativo y cuantitativo de las características psicológicas, sociodemográficas y judiciales a través de un protocolo de recogida formado por 42 variables. Posteriormente, se realizó un análisis estadístico descriptivo mediante el cual obtuvimos unos resultados que nos aportaron información general sobre las características de la población estudiada. También correlacionamos aquellas variables más significativas del estudio, teniendo en cuenta la literatura científica consultada y las hipótesis formuladas al inicio de la investigación.

Resultados y conclusiones

En los resultados obtenidos hay que destacar que casi un tercio de la muestra son chicas denunciadas por sus parejas a diferencia de los estudios en adultos, en los cuales esta proporción es menor. Respecto a la edad, observamos una mayor exposición a la violencia con el incremento de la edad. Así, de los 16 a los 17 años pasamos de un 25% a un 55% de los infractores.

Las variables históricas que explicarían el inicio de la violencia en las relaciones sentimentales entre los adolescentes serían: la escasa habilidad de los padres para educar y la separación del miembro de la pareja que ejerce el rol parental en el agresor/a.

Por lo que respecta a las variables clínicas, destacamos, como factores de riesgo desencadenantes de conductas violentas contra la pareja, el consumo de drogas (alcohol y cannabis presente en el 30% de la muestra), la aceptación de la violencia como actitud, la ausencia de empatía (más de un tercio de la muestra) y la falta de control personal (más de la mitad de los agresores muestran dificultades para gestionar la ira y un 49% de los casos presentan problemas de autocontrol).

En cuanto al tipo de relación de pareja que se establece en la adolescencia y los factores de riesgo que podrían desencadenar la violencia, hay que destacar el déficit de satisfacción en la relación que se detecta en más de un tercio de los sujetos de nuestra población.

La naturaleza de la violencia predominante en la muestra es la violencia física, aunque también se

¹ La calificación de los hechos delictivos según el fiscal en estos 90 casos incluía: violencia doméstica-maltrato en el ámbito familiar; lesiones; vejaciones; contra la integridad moral; violencia física contra las personas.

es dona de manera simultània la violència i/o abús verbal i emocional. El 53% dels/les menors denunciats/ades per aquest tipus de fets té més d'un expedient judicial. D'aquests, l'11% és reincident de violència contra la parella. El 34% de la mostra ha resolt l'expedient judicial mitjançant un programa de mediació, havent reconegut els fets, mostrant penediment al respecte i amb la conseqüent reparació a l'altra part implicada, la víctima. Al 41% de la mostra se li va imposar una mesura educativa i la resta no va obtenir cap tipus de resposta judicial.

Podem concloure que la present investigació ha detectat aquelles variables, tant a nivell individual com contextual, que incrementen el risc d'establir comportaments violents durant el festeig i no menys important, aquelles variables que poden arribar a reduir o atenuar la probabilitat d'iniciar-se en aquest tipus de conductes. D'altra banda, les dades obtingudes ens han permès aconseguir uns resultats globals i descriptius de la realitat de la violència contra la parella en casos d'adolescents a la nostra àrea de treball i una primera aproximació a futures línies d'intervenció i de recollida de la informació.

Anàlisi de la violència en agressors de parella

Autors: Ismael Loinaz; Mayalen Irureta; Ferran Domènech

Introducció

La prevenció de la violència contra la parella (VCP) no pot ser efectiva sense un tractament adequat dels agressors. L'eficàcia d'una intervenció pot valorar-se mitjançant l'anàlisi de la reincidència però, per a això, és necessari comptar amb xifres procedents de diferents mostres, de diferents contextos i després de diferents intervencions. Els estudis internacionals mostren resultats molt dispars que, a més, poden no ser aplicables al nostre entorn. L'avaluació individualitzada de cada cas, la valoració del risc i el disseny de tractaments ajustats a les necessitats han de ser objectius prioritaris en el treball diari amb els agressors de parella. Aquest estudi pretén aprofundir en tots aquests aspectes i valorar la possibilitat de gestionar el risc de la forma més efectiva.

Objectius de l'estudi

El principal objectiu de l'estudi és l'aproximació a la reincidència, la carrera delictiva, l'especialització i els factors de risc en agressors de parella

da de manera simultània la violència y/o abuso verbal y emocional. El 53% de los/las menores denunciados/das por este tipo de hechos tiene más de un expediente judicial. De estos, el 11% es reincidente de violencia contra la pareja. El 34% de la muestra ha resuelto el expediente judicial mediante un programa de mediación, habiendo reconocido los hechos, mostrando arrepentimiento al respecto y con la consecuente reparación a la otra parte implicada, la víctima. Al 41% de la muestra se le impuso una medida educativa y el resto no consta ningún tipo de respuesta judicial.

Podemos concluir que la presente investigación ha detectado aquellas variables, tanto a nivel individual como contextual, que incrementan el riesgo de establecer comportamientos violentos durante el noviazgo y no menos importante, aquellas variables que pueden llegar a reducir o atenuar la probabilidad de iniciarse en este tipo de conductas. Por otra parte, los datos obtenidos nos han permitido conseguir unos resultados globales y descriptivos de la realidad de la violencia contra la pareja en casos de adolescentes en nuestra área de trabajo y una primera aproximación a futuras líneas de intervención y de recogida de la información.

Análisis de la violencia en agresores de pareja

Autores: Ismael Loinaz; Mayalen Irureta; Ferran Domènech

Introducción

La prevención de la violencia contra la pareja (VCP) no puede ser efectiva sin un tratamiento adecuado de los agresores. La eficacia de una intervención puede valorarse mediante el análisis de la reincidencia, pero para esto, es necesario contar con cifras procedentes de diferentes muestras, de diferentes contextos y después de diferentes intervenciones. Los estudios internacionales muestran resultados muy dispares que, además, pueden no ser aplicables a nuestro entorno. La evaluación individualizada de cada caso, la valoración del riesgo y el diseño de tratamientos ajustados a las necesidades han de ser objetivos prioritarios en el trabajo diario con los agresores de pareja. Este estudio pretende profundizar en todos estos aspectos y valorar la posibilidad de gestionar el riesgo de la forma más efectiva.

Objetivos del estudio

El principal objetivo es la aproximación a la reincidencia, la carrera delictiva, la especialización y los factores de riesgo en agresores de pareja con-

condemnat a presó. Aquest objectiu global pretén donar resposta a tres qüestions principals:

1. Perfil processal-penal i de reincidència dels agressors de parella condemnats a presó (*Qui són els agressors condemnats a presó? Quina és la seva trajectòria?*).
2. Xifres de reincidència penitenciària després de l'excarceració (*Què succeeix amb els agressors després del seu pas per presó? Funciona la intervenció? De què depèn?*).
3. Reincidència i risc diferencial segons el subtipus d'agressor de parella.

Metodologia

La mostra prové de la línia d'investigació sobre tipologies, desenvolupada des de 2008 en el CP Brians-2 (Barcelona). S'ha analitzat el perfil processal/penal (reincidència passada, condemnes, etc.) de 100 casos avaluats i classificats tipològicament i s'ha realitzat el seguiment a 40 d'aquests casos, excarcerats després de la seva avaluació i classificació tipològica. Les fonts d'informació són el protocol d'avaluació psicològica, els informes professionals i les sentències. La reincidència després de l'excarceració s'ha contrastat mitjançant les bases SIPC (Catalunya) i SIP (Espanya). L'estudi inclou la traducció i aplicació del B-SAFER (Kropp i Hart, 2004), utilitzat per a la predicció del risc i l'assignació tipològica. El període de seguiment mitjà després de la posada en llibertat ha estat de 15 mesos.

Resultats

Perfil processal i trajectòria delictiva (n=100): L'edat mitjana del primer ingrés és de 32 anys i de mitjana es donen 2 ingressos penitenciaris (un 15% presenta 4 o més ingressos). El 64% és reincident penitenciarment i un 41% presenta detencions prèvies per VCP. El 21% ha utilitzat alguna arma en la seva agressió a la parella i en el 50% hi ha una possible relació entre el delicte i el consum de drogues (inclòs l'alcohol). La carrera delictiva mitjana fins al moment és de 10 anys per a aquells que compten amb més d'un ingrés a la presó i un 50% no ha comès únicament VCP i presenta un altre tipus de delictes.

Propietats del B-SAFER: La puntuació mitjana en la mostra total (n=100) és d'11,21 punts. Les agressions i les amenaces són els factors de risc més presents (70% i 72% respectivament) i els problemes laborals i els mentals els menys freqüents (33% i 15% respectivament). El punt de tall més adequat referent a la classificació ti-

denados a prisión. Este objetivo global pretende dar respuesta a tres cuestiones principales:

1. Perfil procesal-penal y de reincidencia de los agresores de pareja condenados a prisión (*¿Quiénes son los agresores condenados a prisión?*).
2. Cifras de reincidencia penitenciaria después de la excarcelación (*¿Qué sucede con los agresores después de su paso por prisión? ¿Funciona la intervención? ¿De qué depende?*).
3. Reincidencia y riesgo diferencial según el subtipo de agresor de pareja.

Metodología

La muestra proviene de la línea de investigación sobre tipologías, desarrollada desde el año 2008 en el CP Brians-2 (Barcelona). Se ha analizado el perfil procesal/penal (reincidencia pasada, condenas, etc.) de 100 casos evaluados y clasificados tipológicamente y se ha realizado el seguimiento a 40 de estos casos, excarcelados después de su evaluación y clasificación tipológica. Las fuentes de información son el protocolo de evaluación psicológica, los informes profesionales y las sentencias. La reincidencia después de la excarcelación se ha contrastado mediante las bases SIPC (Catalunya) y SIP (España). El estudio incluye la traducción y aplicación del B-SAFER (Corp. y Harp, 2004), utilizado para la predicción del riesgo y la asignación tipológica. El período de seguimiento medio después de la puesta en libertad ha sido de 15 meses.

Resultados

Perfil procesal y trayectoria delictiva (n=100): La edad media del primer ingreso es de 32 años y de media se dan 2 ingresos penitenciarios (un 15% presenta 4 o más ingresos). El 64% es reincidente penitenciario y un 41% presenta detenciones previas por VCP. El 21% ha utilizado alguna arma en su agresión a la pareja y en el 50% hay una posible relación entre el delito y el consumo de drogas (incluido el alcohol). La carrera delictiva media hasta el momento es de 10 años para aquellos que cuentan con más de un ingreso en prisión y un 50% no ha cometido solamente VCP y presenta otro tipo de delitos.

Propiedades del B-SAFER: La puntuación media en la muestra total (n=100) es de 11,21 puntos. Las agresiones y las amenazas son los factores de riesgo más presentes (70% y 72% respectivamente) y los problemas laborales y los mentales los menos frecuentes (33% y 15% respectivamente). El valor de corte más adecuado referente a la clasificación

pològica o la reincidència penitenciària passada és el valor ≥ 13 ; classifica correctament, en un 79%, la pertinença a cada subtipus d'agressor, i el 69% de les reincidències passades (AUC 0,83 i 0,77 respectivament). Entre els grups risc *mitjà/baix* (≤ 12) i *alt* (≥ 13) no es donen diferències en agressió física i sí en la resta de factors.

Reincidència observada (n=40): Dels 9 casos (22,5%) que han tornat a ingressar a la presó solament 7 (17,5%) han estat condemnats per un delictes comès després de la seva excarceració. Altres 4 casos es troben en localització permanent per delictes anteriors al seu alliberament. Entre els reincidents, el principal delictes és el trencament (34%). Un cas ha estat condemnat per robatori pel que definitivament un 15% ha reincidit en VCP. El període mitjà en llibertat fins a la reincidència és de 292 dies i el 50% ha reincidit en un termini inferior als 7 mesos. El B-SAFER ha estat capaç de predir correctament el 70% dels casos (el 100% dels reincidents i el 63% dels no reincidents) amb un AUC= 0,76 (capacitat predictiva moderada).

Característiques del reincident: El 21% dels subjectes "antisocials/patològics"² davant al 12% dels "normalitzats" han reincidit. Els reincidents presentaven una puntuació mitjana en el B-SAFER significativament major (14 vs 10). La majoria dels no reincidents s'havien sotmès a tractament (88%) davant d'una majoria de reincidents que no ho havien fet (57%). En el grup dels no tractats, la probabilitat de reincidir és del 50% mentre que en el grup dels tractats la probabilitat es redueix al 9,4%. Les limitacions de la mostra i la baixa reincidència relativa fan que la majoria de les diferències entre grups no siguin significatives. Així mateix, l'anàlisi de regressió no permet treure conclusions precises. Haver rebut tractament és un factor protector que pot explicar el 23% de la variància en la reincidència, mentre que l'acceptació de la violència i la menor edat en el moment de la comissió del delictes incrementen el risc de reincidència.

Conclusions

Malgrat les limitacions de l'estudi, els resultats posen de manifest la necessitat d'intervenir amb

2 Segons la classificació per tipologies establerta en la recerca, els subjectes *antisocials/patològics* es correspondrien amb aquells que l'extensió de la violència va més enllà de la pròpia parella i s'estén a altres persones. Tenen antecedents delictius, presenten consum de tòxics, presenten distorsions cognitives importants, l'estil de personalitat és límit, antisocial o narcisista i el nivell de risc de reincidir en aquest tipus de delictes és mig/alt.

Per contra, els subjectes classificats com a *normalitzats*, estarien en l'extrem contrari d'aquestes característiques.

tipològica o a la reincidència penitenciària anterior es el valor ≥ 13 . Clasifica correctament, en un 79%, la pertinença a cada subtipus de agressor, y el 69% de las reincidencias anteriores (AUC 0,83 y 0,77 respectivamente). Entre los grupos riesgo *medio/bajo* (≤ 12) y *alto* (≥ 13) no se dan diferencias en agresión física y sí en el resto de factores.

Reincidencia observada (n=40): De los 9 casos (22,5%) que han vuelto a ingresar a la prisión, solamente 7 (17,5%) han sido condenados por un delito cometido después de su excarcelación. Otros 4 casos se encuentran en localización permanente por delitos anteriores a su liberación. Entre los reincidentes, el principal delito es el quebrantamiento (34%). Un caso ha sido condenado por robo, por lo que definitivamente un 15% ha reincidido en VCP. El período medio en libertad hasta la reincidencia es de 292 días y el 50% ha reincidido en un plazo inferior a los 7 meses. El B-SAFER ha sido capaz de predecir correctamente el 70% de los casos (el 100% de los reincidentes y el 63% de los no reincidentes) con un AUC=0,76 (capacidad predictiva moderada).

Características del reincidente: El 21% de los sujetos "antisociales/patológicos"² frente al 12% de los "normalizados" han reincidido. Los reincidentes presentaban una puntuación media en el B-SAFER significativamente mayor (14 vs 10). La mayoría de los no reincidentes se habían sometido a tratamiento (88%) frente a una mayoría de reincidentes que no lo habían hecho (57%). En el grupo de los no tratados, la probabilidad de reincidir es del 50% mientras que en el grupo de los tratados la probabilidad se reduce al 9,4%. Las limitaciones de la muestra y la baja reincidencia relativa provocan que la mayoría de las diferencias entre grupos no sean significativas. Así mismo, el análisis de regresión no permite sacar conclusiones precisas. Haber recibido tratamiento es un factor protector que puede explicar el 23% de la varianza en la reincidencia, mientras que la aceptación de la violencia y la minoría de edad en el momento de la comisión del delito, incrementan el riesgo de reincidencia.

Conclusiones

A pesar de las limitaciones del estudio, los resultados ponen de manifiesto la necesidad de in-

2 Según la clasificación por tipologías establecida en la investigación, los sujetos *antisociales/patológicos* se corresponden con aquellos cuya extensión de la violencia va más allá de la propia pareja y se extiende a otras personas. Tienen antecedentes delictivos, presentan consumo de tóxicos, presentan distorsiones cognitivas importantes, el estilo de personalidad es límite, antisocial o narcisista y el nivel de riesgo de reincidir en este tipo de delito es medio/alto.

Por contra, los sujetos clasificados como *normalizados* estarían en el extremo contrario de estas características.

alternatives a la via penal mitjançant la prevenció i el tractament. La predicció de la violència i part de la classificació tipològica poden ser afrontades amb escales breus com el B-SAFER (que ha mostrat una capacitat predictiva moderada). Al costat del perfil tipològic, el tractament sembla tenir un pes rellevant en la reincidència futura. Per tant, la classificació tipològica pot orientar intervencions específiques en subjectes amb més factors de risc i amb necessitats terapèutiques concretes (objectiu posat a prova recentment en el CP Brians-2). En definitiva, serà necessari invertir recursos en la millora de les classificacions i en l'adequació dels programes a diferents agressors i en diferents contextos (valorar quins aspectes concrets del programa funcionen, en quina mesura i amb quins casos). Finalment, la utilització d'eines de predicció del risc (com el cas del B-SAFER, la SARA o el RISCANVI d'ús actual a Catalunya) pot complementar les classificacions tipològiques i millorar la gestió del risc en aquests agressors.

tervenir con alternativas a la vía penal, mediante la prevención y el tratamiento. La predicción de la violencia y parte de la clasificación tipológica pueden ser afrontadas con escalas breves como el B-SAFER (que ha mostrado una capacidad predictiva moderada). Además del perfil tipológico, el tratamiento parece tener un peso relevante en la reincidencia futura. Por lo tanto, la clasificación tipológica puede orientar intervenciones específicas en sujetos con más factores de riesgo y con necesidades terapéuticas concretas (objetivo puesto a prueba recientemente en el CP Brians-2). En definitiva, será necesario invertir recursos en la mejora de las clasificaciones y en la adecuación de los programas a diferentes agresores y en diferentes contextos (valorar qué aspectos concretos del programa funcionan, en qué medida y en qué casos). Finalmente, la utilización de instrumentos de predicción del riesgo (como es el caso del B-SAFER, la SARA o el RISCANVI de uso actual en Catalunya) puede complementar las clasificaciones tipológicas y mejorar la gestión del riesgo en estos agresores.

Recerques consultables a:
www.gencat.cat/justicia/cejfe dins del "catàleg d'investigacions" en l'apartat de "recerca"

Estudios consultables en:
www.gencat.cat/justicia/cejfe dentro del "catàleg d'investigacions" en el apartado de "recerca"

Butlletins Invesbreu publicats

- 1 *Immigrants i criminalitat a Europa. Els exemples d'Alemanya i Espanya. Gener 1995*
- 2 *La preso pública de Barcelona durant l'etapa isabelina / La casa de correcció de Barcelona (1836-1856). Gener 1998.*
- 3 *El cost de la justícia penal. Privació de llibertat i alternatives. Febrer 1998.*
- 4 *El nen abusat sexualment com a testimoni / Els delictes contra la llibertat sexual relacionats amb menors. Març 1998.*
- 5 *Intel·ligència i personalitat en el procés rehabilitador del delinqüent. Maig 1998.*
- 6 *Salut i presó. Octubre 1998.*
- 7 *La premsa envers la violència juvenil i la presó. Novembre 1998.*
- 8 *El tractament dels agressors sexuals. Febrer 1999.*
- 9 *La victimització a Catalunya l'any 1996. Abril 1999.*
- 10 *Programes aplicats de psicologia comunitària amb personal penitenciari. Juny 1999.*
- 11 *Justícia juvenil: inserció laboral i mesures en medi obert. Octubre 1999.*
- 12 *Reincidència i delinqüència juvenil. Novembre 1999.*
- 13 *Violència domèstica. Desembre 1999.*
- 14 *L'estat de l'adopció a Catalunya (1998-1999).*
- 15 *Maltractaments infantils a Catalunya. Juny 2000*
- 16 *Presó i dones. La incidència dels programes motivacionals en la conducta social. Un estudi evolutiu (1988-2000) a la presó de dones de Barcelona. Setembre 2000*
- 17 *Avaluació d'un programa de tractament per a joves violents. Novembre 2000*
- 18 *Avaluació de l'efectivitat dels programes de tractament amb delinqüents a Europa. Gener 2001*
- 19 *La victimització a Catalunya l'any 1999. Maig 2001*
- 20 *L'arrest de cap de setmana a Catalunya (1996-2000)*
- 21 *Addictes a les drogues i reincidència en el delicte*
- 22 *Maltractaments físics greus a nadons i menors de quatre anys ingressats en centres d'acolliment*
- 23 *Intervenció institucional. Elements per a l'anàlisi en menors infractors o en risc*
- 24 *Els menors estrangers indocumentats no acompanyats (MEINA)*
- 25 *La medicació penal*
- 26 *La reincidència*
- 27 *Família i conducta antisocial*
- 28 *Presentació de dues recerques de l'àmbit penitenciari*
- 29 *Intervenció en centres de justícia juvenil*
- 30 *La Classificació inicial en règim obert dels condemnats a presó*
- 31 *La reincidència en les penes alternatives a la presó a Catalunya*
- 32 *L'assistència religiosa i la llibertat de culte a les presons de Catalunya*
- 33 *Bullying - Violència de gènere Elements per a l'anàlisi*
- 34 *Violència dels joves a la família*
- 35 *Infractors i conducta violenta*
- 36 *Drogues i tractament penitenciari*
- 37 *Perfil professional del jutge de primera instància i instrucció de Catalunya*
- 38 *Violència de gènere i justícia*
- 39 *Delictes sexuals i reincidència*
- 40 *Intervenció amb infractors juvenils*
- 41 *Mediació i resolució de conflictes en entorns penitenciaris*
- 42 *Perfil professional del Secretari Judicial de Catalunya*
- 43 *Predicció del risc de violència en contextos institucionals. Els sistemes de control monitorat aplicat a penats adults*
- 44 *Drogues i presó. Mesures de seguretat i salut mental*
- 45 *Models de política criminal i penitenciària internacional*
- 46 *Dona i violència de gènere*
- 47 *La formació dels funcionaris de seguretat dels centres penitenciaris a Catalunya i a França*
- 48 *Perfil dels penats per delictes contra la seguretat del trànsit*
- 49 *Intervenció amb agressors de violència de gènere*
- 50 *Intervenció amb infractors condemnats per delictes de trànsit a programes formatius*
- 51 *Abús sexual infantil: valoració psicosocial des de l'àmbit de la justícia*

Edició i producció: **Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada Ausiàs Marc, 40**
Tel. 93 207 31 14
Fax 93 207 67 47
cejfe.dj@gencat.cat

Tiratge: 2.000 exemplars

ISSN: 1138-5014

Dip. legal: B-1482-1998